

L'emprim sclerir la situaziun dispitaivla

Cussegl dals chantuns: La vigur regressiva duai vegnir examinada

DA LUCAS DEPLAZES / ANR

■ **L'iniziativa dal pievel che pretendia ina nova taglia federala sin l'ierta e sin la donaziun ha evocà ina viva debatta en il cussegl dals chantuns davart la valaivladad. Quella dumonda duai vegnir sclerida.** Cun ina iniziativa dal pievel pretendan la Partida socialdemocratica da la Svizra (pss), la Partida evangelica da la Svizra (pev) ed ils verds d'introducir ina nova taglia federala en favur da l'AVS. Concret vul l'iniziativa surdar a la confederaziun la cumpetenza da decretar ina taglia federala sin l'ierta e sin donaziuns. Iertas e donaziuns che surpasan dus milliuns francs vegnan sutta mesas ad ina taglia federala da 20%. Las novas taglias sin l'ierta da var 3 milliardas francs vegnissan repartidas per dus terzs sin l'Assicuranza per vegls e survivents (AVS) e per in terz sin ils chantuns. Quai lubiss als chantuns da cumpensar la sperdita da la taglia sin l'ierta. Per interpresas e per il puresser dessi excepziuns.

La cumissiun recumonda – en concordanza cun il cussegl federal – cun 8 cunter 3 vuschs da refusar l'iniziativa. Quella muntia ina intervenziun fundamentala en la cumpetenza fiscal da dals chantuns. Plinavant fa la cumissiun attent a la problematica da la retroactivitad da l'iniziativa che duess entrar en vigur il prim da schaner 2012. Tenor il parairi da la cumissiun saja l'iniziativa da donn per l'economia. Ina minoritad è da l'avis che l'iniziativa vegnia ad impedir concentraziuns da chapital e dismettia las differenzas fiscalas tranter ils divers chantuns.

Valaivel u nunvalaivel?

Verena Diener Lenz (plv/ZH), la presidenta da la cumissiun per dumondas giuridicas, deplorascha en la debatta d'entrada ch'il cussegl federal saja s'exprimì mo en entgens peds setgs davart la dumonda da la valaivladad da l'iniziativa dal pievel. Per ella n'è la dumonda da la retroactivitad betg sclerida. Ella fa attent a la problematica da la vigur regressiva e propona da returnar la dumonda spinusa a la cumissiun dal cussegl dals chantuns.

Biars aspectaders giuven han persequità cun atenziun la debatta davart la taglia d'ierta. Sa quants dad els èn efectivamain pertutgads da la taglia d'ierta?

KEYSTONE

Quella duai examinar a fund la dumonda da la valaivladad da l'iniziativa sin maisa.

Martin Schmid (pld/GR) fa attent che quai na dettia nagina norma surordinada che scumondia ina retroactivitad. El na spetgia er nagina nova enconuschientscha cun returnar la dumonda a la cumissiun. Il suveran po introducir ina tala retroactivitad. «Jau m'oppon betg ad ina implementaziun d'ina norma en la constituziun che excluda la retroactivitad», ha ditg Schmid. El vegnia a refusar uschebain la proposta da collega Hess – che vul declerar l'iniziativa sco nunvalaivla – sco l'idea da Diener. Urs Schwaller (pcd/FR) vul tractar la fatschenta e re-

fusar l'iniziativa, quella saja da gronda muntada per las interpresas pitschnas e mesaunas. Quellas stoppian avair la segirtad giuridica davart l'avegnir.

In dubio pro populo

Cusseglia federala Eveline Widmer-Schlumpf fa attent che l'iniziativa cuntegna dus aspects, numnadamain ina giudiaziun giuridica ed ina dimensiun politica. Per il cussegl federal stat l'iniziativa en confurmitad a la constituziun federala. Widmer-Schlumpf conceda che la dumonda politica saja l'auter aspect. La clausula da la retroactivitad n'haja betg per consequenza la nunvalaivladad da l'iniziativa. Ella

pussibiliteschia da tschentar novs cunfins e da crear ina nova pussaivladad en la constituziun. Il cussegl federal ha decidì en questa situaziun tenor il princip «In dubio pro populo». Quai saja uss al pievel dar dir gea u na latiers, ha accentuà la ministra da finanzas.

Cun 25 cunter 14 vuschs e 5 abstenziuns ha acceptà il cussegl dals chantuns la proposta da Verena Diener da returnar la fatschenta a la cumissiun che sto uss examinar pli profund la delicata dumonda da princip davart la valaivladad d'ina iniziativa. En in rapport separà vegn er la cumissiun per dumondas giuridicas a formular sia interpretaziun per mauns dal cussegl dals stadis.